

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (második tanács)

2018. augusztus 7.*

„Előzetes döntéshozatal – Szerzői jog és szomszédos jogok – 2001/29/EK irányelv – Információs társadalom – A szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolása – A 3. cikk (1) bekezdése – Nyilvánossághoz közvetítés – Fogalom – Korábban valamely internetes oldalon a szerzői jogi jogosult engedélyével, korlátozó intézkedés nélkül közzétett fényképnek egy másik internetes oldalon az említett jogosult engedélye nélkül történő, online elérhetővé tétele – Új közönség”

A C-161/17. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Bundesgerichtshof (szövetségi legfelsőbb bíróság, Németország) a Bírósághoz 2017. március 31-én érkezett, 2017. február 23-i határozatával terjesztett elő

a **Land Nordrhein-Westfalen**

és

Dirk Renckhoff között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (második tanács),

tagjai: M. Ilešič tanácselnök (előadó), A. Rosas, C. Toader, A. Prechal és E. Jarašiūnas bírák,

főtanácsnok: M. Campos Sánchez-Bordona,

hivatalvezető: R. Šereš tanácsos,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- a Land Nordrhein-Westfalen képviselőjében M. Rümenapp Rechtsanwalt,
- D. Renckhoff képviselőjében S. Rengshausen Rechtsanwalt,
- a francia kormány képviselőjében D. Segoin, meghatalmazotti minőségben,
- az olasz kormány képviselőjében G. Palmieri, meghatalmazotti minőségben, segítője: F. De Luca avvocato dello Stato,
- az Európai Bizottság képviselőjében J. Samnadda és T. Scharf, meghatalmazotti minőségben,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2018. február 7-i tárgyalásra,

* Az eljárás nyelve: német.

a főtanácsnok indítványának a 2018. április 25-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,
meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolásáról szóló, 2001. május 22-i 2001/29/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2001. L 167., 10. o.; magyar nyelvű különkiadás 17. fejezet, 1. kötet, 230. o.; helyesbítés: HL 2008. L 314., 16. o., valamint HL 2014. L 10., 32. o.) 3. cikke (1) bekezdésének értelmezésére vonatkozik.
- 2 E kérelmet a Land Nordrhein-Westfalen (Észak-Rajna-Vesztfália szövetségi tartomány, Németország) és Dirk Renckhoff fényképész között folyamatban lévő azon eljárásban terjesztették elő, amelynek tárgya egy, D. Renckhoff által készített, valamely internetes oldalon szabadon hozzáférhető fényképnek az említett szövetségi tartomány területén található iskola egyik tanulója által egy, az ezen iskola által egy másik internetes oldalon közzétett iskolai dolgozatban szemléltetés céljából történő, engedély nélküli felhasználása volt.

Jogi háttér

- 3 A 2001/29 irányelv (3), (4), (9), (10), (23) és (31) preambulumbekzdése értelmében:
„(3) A javasolt harmonizáció elősegíti a négy belső piaci szabadság megvalósítását, valamint összefügg az alapvető jogelvek – különösen a szellemi tulajdon is magában foglaló tulajdon, a véleménynyilvánítás szabadsága, valamint a közérdek – tiszteletben tartásával.
(4) A szerzői jog és a szomszédos jogok szabályozási kereteinek harmonizálása a jogbiztonság növekedése, illetve a szellemi tulajdon magas szintű védelme révén jelentős erőforrásokat mozgósít az alkotó és újító tevékenységek – egyebek között a hálózati infrastruktúra – fejlesztésére, hozzájárulva ezáltal az európai ipar fejlődéséhez és fokozódó versenyképességéhez, mind a tartalomszolgáltatás és az információtechnológia területén, mind általában az ipari és kulturális szektorban. Ez elősegíti a munkahelyek megőrzését, továbbá hozzájárul a munkahelyteremtéshez.
[...]
(9) A szerzői jog és szomszédos jogok harmonizációjának a magas szintű védelemből kell kiindulnia, tekintve hogy ezek a jogok elengedhetetlenek a szellemi alkotáshoz. Az általuk nyújtott védelem hozzájárul az alkotó tevékenység fenntartásához és fejlődéséhez a szerzők, az előadóművészek, az előállítók és a fogyasztók, valamint a kultúra, az ipar és a nagyközönség érdekében. A szellemi tulajdon ennek megfelelően a tulajdon részeként nyert elismerést.
(10) Ahhoz, hogy a szerzők és előadóművészek a jövőben is alkotó- és művészi tevékenységet folytathassanak, műveik felhasználásáért megfelelő díjazásban kell, hogy részesüljenek, ugyanúgy mint a producerek, annak érdekében, hogy a művek pénzügyi hátterét biztosítani tudják. Az olyan termékek előállítása, mint a hangfelvételek, a filmek vagy a multimédia-termékek, illetve az olyan szolgáltatások nyújtása, mint a lehívásra történő hozzáférhetővé tétel, jelentős befektetést igényelnek. A megfelelő díjazás biztosításához, illetve a befektetés kielégítő mértékű megtérüléséhez a szellemi tulajdonjogok megfelelő szintű védelme szükséges.
[...]

(23) Ennek az irányelvnek harmonizálnia kell a szerzők nyilvánosságához közvetítéshez való jogát. Ezt a jogot olyan tágan kell értelmezni, hogy lefedjen minden olyan nyilvánosságához közvetítést, amikor a nyilvánosság nincs jelen a közvetítés kiindulópontjául szolgáló helyszínen. Ez a jog magában kell, hogy foglalja a művek bármilyen vezetékes vagy vezeték nélküli közvetítését, illetve továbbközvetítését, ideértve a sugárzást is. E jog más cselekményekre nem vonatkozik.

[...]

(31) Megfelelő egyensúlyt kell biztosítani a jogosultak különböző csoportjainak, valamint a jogosultak és a védelemben részesülő művek és teljesítmények felhasználói csoportjainak jogai és érdekei között. [...]"

- 4 A 2001/29 irányelvnek „A művek nyilvánosságához közvetítésének, valamint a védelem alatt álló egyéb teljesítmények nyilvánosság számára történő hozzáférhetővé tételének joga” című 3. cikke, az (1) és (3) bekezdésében, a következőképpen rendelkezik:

„(1) A tagállamok a szerzők számára kizárólagos jogot biztosítanak műveik vezetékes vagy vezeték nélküli nyilvánosságához közvetítésének engedélyezésére, illetve megtiltására, beleértve az oly módon történő hozzáférhetővé tételt is, hogy a nyilvánosság tagjai a hozzáférés helyét és idejét egyénileg választhatják meg.

[...]

(3) Az (1) és a (2) bekezdésben foglalt jogok nem merülnek ki a nyilvánosságához közvetítés vagy a nyilvánosság számára történő hozzáférhetővé tétel egyetlen, e cikkben említett cselekménye révén sem.”

- 5 A 2001/29 irányelv „Kivételek és korlátozások” című 5. cikke, a (3) bekezdésének a) pontjában, a következőképpen rendelkezik:

„A tagállamok a 2. és a 3. cikkben szabályozott jogok vonatkozásában az alábbi esetekben kivételeket, illetve korlátozásokat állapíthatnak meg:

- a) kizárólag oktatási szemléltetés vagy tudományos kutatás céljából végzett felhasználás, amennyiben lehetséges, a forrás feltüntetésével – beleértve a szerző nevét is –, és az elérni kívánt nem kereskedelmi cél által indokolt terjedelemben.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

- 6 D. Renckhoff felperes, aki a Landgericht Hamburg (hamburgi regionális bíróság, Németország) előtt indított keresetet, fényképész. Stadt Waltrop (Waltrop városa, Németország), amely az elsőfokú eljárás alperese volt, de az alapeljárásban már nem peres fél, a waltropi Gesamtschule (waltropi középiskola, a továbbiakban: iskola) fenntartója. Észak-Rajna-Vesztfália szövetségi tartomány (Németország), amely az elsőfokú eljárásban szintén alperes volt, az iskola felügyeletével megbízott entitás és egyben az ott dolgozó tanárok munkáltatója.
- 7 Az iskola internetes oldalán 2009. március 25-től volt megtekinthető az iskola nyelvi szakkörének egyik tanulója által készített azon dolgozat, amely – szemléltetés céljából – tartalmazta D. Renckhoff egyik fényképét (a továbbiakban: fénykép), amelyet az említett tanuló egy utazásoknak szentelt internetes oldalról (a továbbiakban: internetes utazási oldal) töltött le. A fénykép ez utóbbi oldalon az annak letöltését akadályozó korlátozó intézkedés nélkül volt elérhető. A fénykép alatt a tanuló feltüntette az említett oldalra vonatkozó hivatkozást.

- 8 D. Renckhoff arra hivatkozik, hogy ő csak az internetes utazási oldal üzemeltetői számára adott felhasználási jogot, és állítása szerint a fényképnek az iskola internetes oldalán való online elérhetővé tétele sérti a szerzői jogát. Kérte az illetékes elsőfokú bíróságot, hogy – pénzbüntetés terhe mellett – tiltsa el Észak-Rajna-Vesztfália szövetségi tartományt attól, hogy az a fényképet többszörözze vagy annak többszörözését lehetővé tegye, illetve hogy azt a nyilvánosság számára hozzáférhetővé tegye vagy annak hozzáférhetővé tételét lehetővé tegye, valamint másodlagosan attól, hogy a tanulói számára lehetővé tegye, hogy ők a fényképet az interneten való elhelyezés céljából többszörözzék. Egyúttal kérte, hogy e bíróság kártérítés címén kötelezze az említett szövetségi tartományt 400 euró részére történő megfizetésére.
- 9 Mivel D. Renckhoff keresetének e bíróság részben helyt adott, Észak-Rajna-Vesztfália szövetségi tartományt kötelezték a fényképnek az iskola internetes oldaláról való eltávolítására és 300 euró késedelmi kamatokkal terhelt összegének megfizetésére.
- 10 Ezen ítélettel szemben mindkét fél fellebbezést nyújtott be az Oberlandesgericht Hamburghoz (hamburgi regionális felsőbíróság, Németország), amely többek között megállapította, hogy a fénykép szerzői jogi védelem alatt áll, és annak az iskola internetes oldalán való online elérhetővé tétele sérti D. Renckhoff többszörözési és hozzáférhetővé tételi jogát. E bíróság úgy vélte, hogy annak a körülménynek, hogy a fényképet korábban, még jóval a per tárgyát képező cselekmények előtt, az interneten korlátozás nélkül tették hozzáférhetővé, nincs jelentősége, mivel a fényképnek a szerverre történő többszörözése/másolása, majd az iskola internetes oldalán a közönség számára való hozzáférhetővé tétele „szétválasztást” eredményezett az internetes utazási oldalon való eredeti közzétételétől.
- 11 A felülvizsgálati kérelem alapján eljáró kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy a jogorvoslati kérelem elbírálása a 2001/29 irányelv 3. cikke (1) bekezdésének értelmezésétől függ. Közelebbről, e bíróságnak kétségei vannak azt illetően, hogy teljesül-e az ítélkezési gyakorlat által felállított azon követelmény, miszerint az érintett nyilvánossághoz közvetítésnek „új” közönség felé kell irányulnia.
- 12 E körülményekre való tekintettel a Bundesgerichtshof (szövetségi legfelsőbb bíróság, Németország) úgy határozott, hogy felfüggeszti az eljárást, és előzetes döntéshozatal céljából az alábbi kérdést terjeszti a Bíróság elé:

„A 2001/29 irányelv 3. cikkének (1) bekezdése szerinti nyilvánosság számára történő hozzáférhetővé tételnek minősül-e az a tevékenység, amelynek során valamely idegen webhelyen a szerzői jogi jogosult engedélye alapján valamennyi internethasználó számára szabadon hozzáférhetővé tett művet úgy helyezik el a saját, nyilvánosan hozzáférhető webhelyen, hogy a művet először egy szerverre másolják, majd onnan töltik fel a saját webhelyre?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről

- 13 Kérdésével az előterjesztő bíróság lényegében arra szeretne választ kapni, hogy a 2001/29 irányelv 3. cikkének (1) bekezdése értelmében vett „nyilvánossághoz közvetítés” fogalmát úgy kell-e értelmezni, hogy az kiterjed egy korábban valamely internetes oldalon a szerzői jogi jogosult engedélyével, korlátozó intézkedés nélkül közzétett fényképnek valamely másik internetes oldalon való online elérhetővé tételére.
- 14 Előjáróban emlékeztetni kell arra, hogy a fénykép szerzői jogi védelem tárgyát képezheti, ha – és ezt a nemzeti bíróságnak kell az adott ügyben megítélnie – a szerző szellemi alkotása, amely tükrözi az ő személyiségét, ami a szerzőnek a fénykép létrehozása során hozott szabad és kreatív döntéseiben jut kifejeződésre (lásd ebben az értelemben: 2011. december 1-jei Painer ítélet, C-145/10, EU:C:2011:798, 94. pont).

- 15 Ami azt a kérdést illeti, hogy egy internetes oldalon korábban a szerzői jogi jogosult engedélyével, korlátozó intézkedés nélkül közzétett fényképnek egy másik internetes oldalon való online elérhetővé tétele a 2001/29 irányelv 3. cikkének (1) bekezdése értelmében vett „nyilvánossághoz közvetítésnek” minősül-e, emlékeztetni kell arra, hogy e rendelkezés szerint a tagállamok kizárólagos jogot biztosítanak a szerzők számára műveik nyilvánossághoz közvetítésének engedélyezésére vagy megtiltására.
- 16 Ebből következik, hogy a 2001/29 irányelv 5. cikkében kimerítő jelleggel felsorolt kivételek és korlátozások fenntartása mellett a művek harmadik személyek általi ilyen előzetes hozzájárulás nélküli minden felhasználását olyannak kell tekinteni, amely sérti az e művekhez fűződő szerzői jogokat (2016. november 16-i Soulier és Doke ítélet, C-301/15, EU:C:2016:878, 34. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 17 Mivel a 2001/29 irányelv 3. cikkének (1) bekezdése nem határozza meg pontosan a „nyilvánossághoz közvetítés” fogalmát, annak jelentését és hatályát ezen irányelv célkitűzéseire és arra a kontextusra figyelemmel kell meghatározni, amelybe az értelmezett rendelkezés illeszkedik (2017. június 14-i Stichting Brein ítélet, C-610/15, EU:C:2017:456, 21. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 18 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a 2001/29 irányelv (4), (9) és (10) preambulumbekzdéséből az derül ki, hogy annak az a célja, hogy a szerzők számára egy olyan magas szintű oltalmat hozzon létre, amely számukra megfelelő díjazást biztosít műveik felhasználása után, többek között a nyilvánossághoz közvetítés esetén. Ebből következik, hogy a „nyilvánossághoz közvetítés” fogalmát tágan kell értelmezni, ezen irányelv (23) preambulumbekzdése egyértelmű megfogalmazásának megfelelően (2017. június 14-i Stichting Brein ítélet, C-610/15, EU:C:2017:456, 22. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 19 Amint azt a Bíróság már többször kimondta, a 2001/29 irányelv 3. cikkének (1) bekezdéséből az következik, hogy a „nyilvánossághoz közvetítés” fogalma két együttes elemet ötvöz, nevezetesen a mű „közvetítésének cselekményét” és a mű „nyilvánossághoz” közvetítését (2017. március 16-i AKM ítélet, C-138/16, EU:C:2017:218, 22. pont; 2017. június 14-i Stichting Brein, C-610/15, EU:C:2017:456, 24. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 20 Ami ezen elemek közül az elsőt, vagyis a „közvetítés cselekményét” illeti, amint az a 2001/29 irányelv 3. cikkének (1) bekezdéséből kiderül, ahhoz, hogy ilyen cselekményről lehessen beszélni, többek között az is elegendő, ha a művet úgy teszik a nyilvánosság számára hozzáférhetővé, hogy a közönség tagjai ahhoz hozzá tudnak férni, függetlenül attól, hogy élnek-e ezzel a lehetőséggel, vagy sem (2014. február 13-i Svensson és társai ítélet, C-466/12, EU:C:2014:76, 19. pont; 2017. június 14-i Stichting Brein ítélet, C-610/15, EU:C:2017:456, 31. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 21 A jelen esetben a korábban egy másik internetes oldalon már közzétett fényképnek egy előzetesen valamely magánszerverre történő másolását követően valamely internetes oldalon való online elérhetővé tételét a 2001/29 irányelv 3. cikkének (1) bekezdése értelmében vett „hozzáférhetővé tételnek”, és ennek következtében „közvetítési cselekménynek” kell minősíteni. Az ilyen online elérhető tétel ugyanis lehetőséget nyújt az e fényképhez való hozzáférésre azon internetes oldal látogatói számára, amelyen azt elérhetővé teszik.
- 22 Ami a fent említett elemek közül a másodikat, vagyis azt illeti, hogy a védelem alatt álló művet ténylegesen valamiféle „nyilvánossághoz” kell közvetíteni, a Bíróság ítélkezési gyakorlatából az derül ki, hogy a „nyilvánosság” fogalma meghatározatlan számú lehetséges címzettet jelent, és egyébiránt viszonylag jelentős számú egyént foglal magában (2014. február 13-i Svensson és társai ítélet, C-466/12, EU:C:2014:76, 21. pont; 2017. június 14-i Stichting Brein ítélet, C-610/15, EU:C:2017:456, 27. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 23 Jelen esetben úgy tűnik, hogy a közvetítési cselekmény, amint az a jelen ítélet 21. pontjában leírásra került, azon internetes oldal lehetséges felhasználóinak összességét célozza, amelyen ez az elérhetővé tétel megtörtént, vagyis meghatározatlan, de viszonylag jelentős számú címzettet, és e körülmények alapján azt úgy kell tekinteni, mint az idézett ítélkezési gyakorlat értelmében vett „nyilvánosság” közvetítést.
- 24 Mindenesetre, amint az az állandó ítélkezési gyakorlatból szintén kiderül, ahhoz, hogy „nyilvánosság” közvetítésnek” minősülhessen, szükséges, hogy a védelem alatt álló mű közvetítése az addig alkalmazottaktól eltérő, speciális technikai módon történjen, vagy pedig, ennek hiányában, hogy „új közönség”, azaz olyan közönség részére történjen, amelyet a szerzői jog jogosultja nem vett figyelembe, amikor az eredeti nyilvánossághoz közvetítést engedélyezte (2014. február 13-i Svensson és társai ítélet, C-466/12, EU:C:2014:76, 24. pont; 2016. szeptember 8-i GS Media ítélet, C-160/15, EU:C:2016:644, 37. pont; 2017. június 14-i Stichting Brein ítélet, C-610/15, EU:C:2017:456, 28. pont).
- 25 A jelen esetben nem vitás, hogy mind a mű valamely internetes oldalon történő eredeti közvetítését, mind annak valamely másik internetes oldalon történő későbbi közvetítését azonos technikai módon végezték.
- 26 Az alapeljárás felei és az Európai Unió Bírósága alapokmányának 23. cikkében említett érdekelt felek, akik mindannyian írásbeli észrevételeket nyújtottak be, nem értenek egyet azon kérdést illetően, hogy a fényképet vajon „új közönséghez” közvetítették-e.
- 27 Észak-Rajna-Vesztfália szövetségi tartomány és az olasz kormány ugyanis – többek között a Bíróság 2014. február 13-i Svensson és társai ítéletére (C-466/12, EU:C:2014:76) támaszkodva – arra hivatkozik, hogy nem kell különbséget tenni a műnek valamely internetes oldalon való online elérhetővé tétele útján történő nyilvánossághoz közvetítés, illetve e műnek valamely internetes oldalon egy olyan hiperlink beillesztésével történő nyilvánossághoz közvetítése között, amely egy olyan másik internetes oldalra visz át, ahol e művet eredetileg a szerzői jog jogosultjának engedélyével, korlátozó intézkedés nélkül közvetítették a nyilvánossághoz. Így tehát olyan körülmények esetén, mint az alapügy körülményei, a mű nyilvánossághoz közvetítése nem „új közönség” felé irányul.
- 28 D. Renckhoff és a francia kormány viszont a tárgyaláson, akárcsak a Bizottság az írásbeli észrevételeiben, lényegében arra hivatkoztak, hogy a jelen ítélet előző pontjában említett ítélkezési gyakorlat nem alkalmazható olyan körülmények esetén, mint az alapügy körülményei. Közelebbről, szerintük valamely műnek nem hiperlink segítségével, hanem egy olyan internetes oldalon való újbóli elérhetővé tétele útján történő nyilvánossághoz közvetítését, amely eltér attól az oldaltól, amelyen e művet a szerzői jog jogosultjának engedélyével korábban a nyilvánossághoz közvetítették, új közönség felé irányuló közvetítésnek kell minősíteni, különös tekintettel arra a körülményre, hogy ezen új hozzáférhetővé tételt követően az említett jogosult már nem tudja gyakorolni az említett mű eredeti nyilvánossághoz közvetítésére vonatkozó ellenőrzési jogát.
- 29 E tekintetben először is emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint, a 2001/29 irányelv 5. cikkében foglalt kivételek és korlátozások fenntartásával, minden egyes többszörözési vagy nyilvánossághoz közvetítési cselekmény a mű szerzőjének előzetes hozzájárulását igényli, a 2001/29 irányelv 3. cikkének (1) bekezdése alapján ugyanis a szerzőket olyan preventív jellegű jog illeti meg, amely lehetővé teszi számukra, hogy a nyilvánossághoz közvetítés megtiltása érdekében műveik lehetséges felhasználói és a felhasználók által esetlegesen tervezett nyilvánossághoz közvetítés közé álljanak (lásd ebben az értelemben: 2016. május 31-i Reha Training ítélet, C-117/15, EU:C:2016:379, 30. pont; 2016. november 16-i Soulier és Doke ítélet, C-301/15, EU:C:2016:878, 33. pont; 2017. június 14-i Stichting Brein ítélet, C-610/15, EU:C:2017:456, 20. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 30 Márpedig az ilyen preventív jellegű jog meg lenne fosztva a tényleges érvényesüléstől, ha úgy kellene tekinteni, hogy valamely internetes oldalon a szerzői jog jogosultjának engedélyével korábban már közzétett műnek egy másik internetes oldalon való online elérhetővé tétele nem képez új közönséghez közvetítést. Ugyanis az eredeti nyilvánossághoz közvetítést megvalósító internetes oldaltól eltérő, valamely másik internetes oldalon való online elérhetővé tétel azzal a hatással járhat, hogy lehetetlenné vagy legalábbis jóval nehezebbé teszi a jogosult számára az arra vonatkozó preventív jellegű jogának gyakorlását, hogy követelje, hogy hagyjanak fel a mű nyilvánosságához közvetítésével, adott esetben eltávolítva az említett művet arról az internetes oldalról, ahol azt eredetileg az engedélyével közvetítették a nyilvánossághoz, vagy visszavonva a korábban a harmadik fél részére adott engedélyt.
- 31 Ennek következtében, még olyan esetben is, amikor a szerzői jog jogosultja úgy dönt, hogy a továbbiakban nem engedélyezi művének nyilvánosságához közvetítését azon az internetes oldalon, ahol azt eredetileg az ő engedélyével közvetítették a nyilvánossághoz, e mű azon az internetes oldalon továbbra is elérhető marad, ahol azt az új közönség számára online elérhetővé tették. Márpedig a Bíróság korábban már kiemelte, hogy valamely mű szerzőjének véget kell tudnia vetni a mű digitális formában való felhasználására vonatkozó azon jogok harmadik személy általi gyakorlásának, amelyekkel ő rendelkezik, és meg kell tudnia tiltani e személy számára az ilyen formában való minden jövőbeli felhasználást, anélkül hogy előzetesen egyéb alakításoknak kellene megfelelnie (lásd analógia útján: 2016. november 16-i Soulier és Doke ítélet, C-301/15, EU:C:2016:878, 51. pont).
- 32 Másodszor, a 2001/29 irányelv 3. cikkének (3) bekezdése kifejezetten úgy rendelkezik, hogy az ezen irányelv 3. cikkének (1) bekezdésében említett nyilvánossághoz közvetítés joga nem merül ki a nyilvánossághoz közvetítés vagy a nyilvánosság számára történő hozzáférhetővé tétel egyetlen, e rendelkezés értelmében vett cselekménye révén sem.
- 33 Márpedig úgy tekinteni, hogy valamely internetes oldalon a szerzői jog jogosultjának engedélyével korábban már a nyilvánossághoz közvetített műnek egy másik internetes oldalon való online elérhetővé tétele nem képezi e műnek új közönség számára történő hozzáférhetővé tételét, egyenértékű lenne azzal, mintha a nyilvánossághoz közvetítési jog kimerülésének szabályát állítanánk fel.
- 34 Azonfelül, hogy ellentétes lenne a 2001/29 irányelv 3. cikkének (3) bekezdésében foglalt rendelkezéssel, e szabály megfosztaná e jogosultat attól a lehetőségtől, hogy méltányos díjazást követeljen művének felhasználásáért, amint azt ezen irányelv (10) preambulumbekzdése rögzíti, még akkor is, ha – amint arra a Bíróság korábban már emlékeztetett – a szellemi tulajdonjogok speciális célja többek között arra irányul, hogy biztosítsa az érintett jogok jogosultjai számára a védelem alatt álló művek forgalomba hozatalának vagy rendelkezésre bocsátásának kereskedelmi kiaknázására vonatkozó jog védelmét, a védelem alatt álló művek minden egyes felhasználása után járó méltányos díjazás megfizetése ellenében adott felhasználási engedélyek útján (lásd ebben az értelemben: 2011. október 4-i Football Association Premier League és társai ítélet, C-403/08 és C-429/08, EU:C:2011:631, 107. és 108. pont).
- 35 Ezen elemekre figyelemmel azt kell megállapítani, hogy tekintettel a jelen ítélet 24. pontjában idézett ítélkezési gyakorlatra, a szerzői jogi védelem alatt álló valamely műnek egy olyan internetes oldalon való online elérhetővé tételét, amely eltér attól az internetes oldaltól, amelyen e művet eredetileg a szerzői jog jogosultjának engedélyével a nyilvánossághoz közvetítették, olyan körülmények esetén, mint az alapügy körülményei, e mű új közönség számára történő hozzáférhetővé tételének kell minősíteni. Ilyen körülmények esetén ugyanis az a közönség, amelyet a szerzői jog jogosultja a művének azon internetes oldalon való nyilvánosságához közvetítésének engedélyezésekor figyelembe vett, amelyen azt eredetileg közzétették, kizárólag az említett oldal felhasználóiból áll, nem pedig azon internetes oldal felhasználóiból, amelyen az említett jogosult engedélye nélkül tették online elérhetővé a művet, illetve más felhasználókból.

- 36 A jelen ítélet 29–35. pontjában kifejtett objektív megállapításokra nincs kihatással az a tény, hogy akárcsak az alapügyben, a szerzői jog jogosultja nem korlátozta a fénykép internethasználók általi felhasználásának lehetőségét. Ugyanis a Bíróságnak korábban már alkalma nyílt emlékeztetni arra, hogy a 2001/29 irányelv 3. cikkének (1) bekezdésében említett jog élvezete és gyakorlása nem köthető semmiféle alakszerűséghez (lásd ebben az értelemben: 2016. november 16-i Soulier és Doke ítélet, C-301/15, EU:C:2016:878, 50. pont).
- 37 Egyébként a Bíróság, a védett műveknek a valamely másik olyan internetes oldalra átirányító, kattintható linkek útján való hozzáférhetővé tételét illetően, amelyen az eredeti nyilvánossághoz közvetítés megtörtént, többek között a 2014. február 13-i Svensson és társai ítéletében (C-466/12, EU:C:2014:76, 25. és 26. pont), és 2014. október 21-i BestWater International végzésében (C-348/13, nem tették közzé, EU:C:2014:2315, 16. pont), kétségkívül azt állapította meg, hogy az említett eredeti nyilvánossághoz közvetítés célközönsége az érintett oldal lehetséges látogatóinak összessége volt, lévén, hogy az e honlapon szereplő művekhez való hozzáférést semmilyen intézkedés nem korlátozta, tehát azokhoz minden internethasználó szabadon hozzáférhetett. A Bíróság tehát úgy ítélte meg, hogy az érintett művek kattintható linkek útján való olyan hozzáférhetővé tétele, mint az ezen ítéletek alapjául szolgáló ügyek tárgyát képező hozzáférhetővé tétel, nem eredményezi a kérdéses művek új közönséghez közvetítését.
- 38 Ugyanakkor, ez az ítélkezési gyakorlat nem alkalmazható olyan körülmények esetén, mint az alapügy körülményei.
- 39 Ugyanis, először is, ezt az ítélkezési gyakorlatot olyan sajátos kontextusban alakították ki, amelyben a hiperlinkek az interneten a szerzői jog jogosultjainak engedélyével korábban már közzétett, védelem alatt álló művekhez irányítanak át.
- 40 Mindenesetre, azon hiperlinkektől eltérően, amelyek a Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint többek között hozzájárulnak az internet megfelelő működéséhez, lehetővé téve az e hálózaton belüli információáramlást, amely hálózatra hatalmas mennyiségű információ rendelkezésre állása jellemző (2016. szeptember 8-i GS Media ítélet, C-160/15, EU:C:2016:644, 45. pont), a szerzői jog jogosultjának engedélyével valamely internetes oldalon korábban már közzétett műnek egy másik internetes oldalon e jogosult engedélye nélküli online elérhetővé tétele nem járul hozzá azonos mértékben e cél eléréséhez.
- 41 Ily módon az ilyen online elérhetővé tétel megengedése, anélkül hogy a szerzői jog jogosultja érvényesíteni tudná a 2001/29 irányelv 3. cikkének (1) bekezdésében foglalt jogokat, sértené az ezen irányelv (3) és (31) preambulumbekkezdésében említett megfelelő egyensúlyt, amelyet a digitális környezetben fenn kell tartani, egyfelől a szerzői és szomszédos jogok jogosultjainak szellemi tulajdonjogai védelméhez fűződő, az Európai Unió Alapjogi Chartája 17. cikkének (2) bekezdése által biztosított érdeke, másfelől a védett művek felhasználóinak érdekei és alapvető jogaik védelméhez fűződő érdekek között, különösen a Charta 11. cikke által biztosított véleménynyilvánítás és tájékozódás szabadsága, valamint a közérdek között.
- 42 Ebben az összefüggésben Észak-Rajna-Vesztfália szövetségi tartomány kifejti, hogy olyan körülmények esetén, mint az alapügy körülményei, a fennálló érdekek egyensúlyának mérlegelése során figyelembe kell venni a Charta 14. cikkében említett oktatáshoz való jogot. Közelebbről, az érintett tanuló eljárása szerinte az említett jog gyakorlása körébe tartozik, hiszen a fényképet szemléltetés céljából helyezte el az általa a nyelvi szakkör keretében elkészített dolgozat első oldalán. Mindenesetre e tekintetben elegendő megjegyezni, hogy a jelen ítélet 35. pontjában az „új közönség” fogalma kapcsán kifejtett megfontolások nem a tanuló iskolai dolgozatának oktatási vagy szemléltetési jellegén alapulnak, hanem azon a körülményen, hogy e műnek az iskola internetes oldalán való online elérhetővé tétele azt az ezen oldalt felkereső összes személy számára hozzáférhetővé tette.

- 43 Egyebekben emlékeztetni kell arra, az oktatáshoz való jog és a szellemi tulajdonjogok védelme közötti egyensúly megtalálását illetően az uniós jogalkotó a 2001/29 irányelv 5. cikke (3) bekezdésének a) pontjában rendelkezett azon lehetőségről, hogy a tagállamok az ezen irányelv 2. és 3. cikkében foglalt jogok tekintetében kivételeket és korlátozásokat állapíthatnak meg, amennyiben kizárólag oktatási szemléltetés vagy tudományos kutatás céljából végzett felhasználásról van szó, az elérni kívánt nem kereskedelmi cél által indokolt terjedelemben.
- 44 Másodszor, amint arra a jelen ítélet 29. pontjában emlékeztettünk, a szerzők számára a 2001/29 irányelv 3. cikkének (1) bekezdése által biztosított jogok preventív jellegűek. Márpedig, egy olyan hiperlinknek valamely internetes oldalon való elhelyezéséből álló közvetítési cselekmény esetén, amely a korábban a szerzői jog jogosultjának engedélyével közzétett műhöz irányít át, a jogosult jogainak preventív jellege továbbra is fennáll, hiszen a szerző eltávolíthatja a művet arról az internetes oldalról, amelyen azt eredetileg a nyilvánossághoz közvetítették, amivel mindenféle odavezető hiperlinket hatástalanít. Olyan körülmények esetén viszont, mint az alapügy körülményei, valamely műnek egy másik internetes oldalon való online elérhetővé tétele új közvetítéssel jár, amely független az eredetileg engedélyezett közvetítéstől. Ezen online elérhetővé tétel következményeként ugyanis e mű ez utóbbi oldalon továbbra is elérhető marad, függetlenül attól, hogy ehhez a szerző előzetesen hozzájárult-e, vagy sem, illetve minden olyan intézkedés ellenére, amelyet a jogosult azért tesz, mert úgy dönt, hogy a művét a továbbiakban nem akarja elérhetővé tenni azon az internetes oldalon, amelyen azt eredetileg az ő engedélyével közvetítették a nyilvánossághoz.
- 45 Végül harmadszor, 2014. február 13-i Svensson és társai ítéletében (C-466/12, EU:C:2014:76, 27. és 28. pont) a Bíróság, annak megállapítását megelőzően, hogy az említett ítélet alapjául szolgáló ügy tárgyát képező közvetítés nem új közönség felé irányult, kiemelte azon oldal üzemeltetőjének beavatkozásának hiányát, amelyen azt a kattintható linket elhelyezték, amely lehetővé tette az érintett művekhez való hozzáférést azon az oldalon, ahol azokat eredetileg, a szerzői jog jogosultjának engedélyével közzétették.
- 46 A jelen esetben az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból az derül ki, hogy az alapügy tárgyát képező mű felhasználója e művet egy magánszerverre másolta, majd azt egy, az eredeti közvetítés végző oldaltól eltérő internetes oldalon tette online elérhetővé. Ezzel e felhasználó döntő szerepet játszott e műnek egy olyan közönséghez való közvetítésében, amelyet a mű szerzője az eredeti nyilvánossághoz közvetítés engedélyezésekor nem vett figyelembe.
- 47 A fenti megfontolások egészére tekintettel az előterjesztett kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2001/29 irányelv 3. cikkének (1) bekezdése értelmében vett „nyilvánossághoz közvetítés” fogalmát úgy kell értelmezni, hogy az kiterjed a korábban valamely internetes oldalon a szerzői jogi jogosult engedélyével, a letöltést megakadályozó korlátozó intézkedés nélkül közzétett valamely fényképnak egy másik internetes oldalon való online elérhetővé tételére.

A költségekről

- 48 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (második tanács) a következőképpen határozott:

Az információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolásáról szóló, 2001. május 22-i 2001/29/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 3. cikkének (1) bekezdése értelmében vett „nyilvánossághoz közvetítés” fogalmát úgy kell

értelmezni, hogy az kiterjed a korábban valamely internetes oldalon a szerzői jogi jogosult engedélyével, a letöltést megakadályozó korlátozó intézkedés nélkül közzétett valamely fényképnek egy másik internetes oldalon való online elérhetővé tételére.

Aláírások